

11. Odbory a trh práce

1. Jakým způsobem mohou odbory ovlivnit poptávku po práci a její elasticitu?

2. Diskutujte, jaké dopady může mít stupeň centralizace kolektivního vyjednávání na mzdy a zaměstnanost.

3. Srovnajte dva modely, model s odbory v postavení monopolu a model efektivních kontraktů z hlediska alokační efektivnosti.

4. Uvažujte model s efektivními kontrakty. Předpokládejme, že cílem odborů je dosáhnout co nejvyšší mzdy, úroveň zaměstnanosti je jim lhostejná. Graficky znázorněte. Jak by vypadala smluvní křivka?

5. Předpokládejte, že v ekonomice existuje odborový a neodborový sektor. Poptávka po práci v každém sektoru je dána $L = 1.000.000 - 20w$. Na trhu práce je milion pracovníků a jejich nabídka práce nezávisí na mzdě. Všichni pracovníci mají stejnou kvalifikaci a produktivitu. Po založení odborů dojde ke zvýšení měsíční mzdy v odborovém sektoru na 30.000 Kč. Jaká by byla relativní mzdová výhoda pracovníků v odborovém sektoru? Jaký by byl dopad mzdu v neodborovém sektoru?

6. Předpokládejme, že ve stavebnictví existují dva sektory. Poptávka po práci v každém sektoru je $MRP_L = 12 - L$, kde L je počet pracovníků (v tisících). Nabídka práce v každém sektoru je $L = W - 2$. Později v jednom sektoru vzniknou odbory, které prosadí, že ve firmách mohou být zaměstnání pouze členové odborů. Důsledkem bude změna nabídky práce v odborovém sektoru, která se změní na $L = W - 4$.

a. Jaká mzdová sazba bude v obou sektorech před vznikem odborů? Kolik zaměstnanců bude najato v každém sektoru?

b. Jaká bude mzdová sazba v odborovém sektoru po vzniku odborů? Kolik zaměstnanců bude najato v odborovém sektoru?

c. Předpokládejme, že nezaměstnaní pracovníci ze sektoru s odbory se budou přesouvat do druhého sektoru. Jaká tam bude mzda? Kolik pracovníků tam bude pracovat?

d. Jaká bude relativní mzdová výhoda v sektoru s odbory? Jaký bude skutečný mzdový zisk?

7. Od začátku roku 2008 byl v Německu oficiálně ukončen monopol Deutsche Post na doručování poštovních zásilek. Kolektivní vyjednávání v Německu je decentralizované. Jak toto liberalizační opatření ovlivnilo sílu odborů v tomto odvětví v Německu?

8. Jak mohou odbory ovlivnit produktivitu práce?

12. Nezaměstnanost

1. Některé politické strany v předvolební kampani slibují zvýšení podpor v nezaměstnanosti (případně i jiných sociálních dávek) a zároveň snížení nezaměstnanosti. Jsou tyto dva cíle kompatibilní?

2. Nejsledovanějším ukazatelem situace na trhu práce je míra nezaměstnanosti. V čem je omezena vypovídací schopnost tohoto ukazatele

3. Jaké faktory ovlivňují výši rezervační mzdy pracovníka?

4. Někteří ekonomové v debatě o reformě zákoníku práce prosazují možnost zaměstnavatele dát zaměstnanci výpověď bez udání důvodu. Souhlasíte s tímto návrhem?

5. Předpokládejte, že na začátku měsíce dosahuje počet zaměstnaných $L=120$ milionů, počet lidí mimo pracovní sílu je $N=70$ milionů a počet nezaměstnaných $U=10$ milionů. Během daného měsíce byly na trhu práce zaznamenány tyto toky:

$L \rightarrow U$ 1.8 mil.

$L \rightarrow N$ 3.0 mil.

$U \rightarrow L$ 2.2 mil.

$U \rightarrow N$ 1.7 mil.

$N \rightarrow L$ 4.5 mil.

$N \rightarrow U$ 1.3 mil.

Jak se změnila míra nezaměstnanosti a míra pracovní participace za předpokladu, že se velikost populace nezměnila?

6. Následující tabulka udává některé statistiky trhu práce v určité zemi. Vypočítejte míru nezaměstnanosti, míru zaměstnanosti a míru pracovní participace.

Ukazatel	
obyvatelstvo	500
obyvatelstvo 15 let a starší	400
počet pracujících na plný nebo částečný úvazek	200
počet nezaměstnaných aktivně hledající práci	20
nezaměstnaní, kteří přestali hledat práci	10
počet pracujících na částečný úvazek, kteří hledají práci na plný úvazek	30

7. Agregátní trh práce nějaké země je ve výchozí situaci v rovnováze. Nabídka práce je dána $L_S = -1,000,000 + 200W$ a poptávka po práci $L_D = 19,000,000 - 300W$. Vlivem recese poptávka po práci klesne na $L_D = 18,000,000 - 300W$. Předpokládejte, že mzdy jsou absolutně nepružné směrem dolů. Jaká bude míra nezaměstnanosti?

8. Uvažujme dva nezaměstnané pracovníky: jeden má 25 let, druhý 55 let. Oba mají srovnatelnou kvalifikaci a mají podobné rozložení mzdových nabídek. Který pracovník bude požadovat vyšší mzdu? Může teorie hledání (search theory) vysvětlit, proč se míra nezaměstnanosti mladých lidí liší od míry nezaměstnanosti starších?

9. Předpokládejme, že vláda zvýší podporu v nezaměstnanosti. Jaký bude mít toto opatření dopad na výši efektivnostních mezd a míru nezaměstnanosti? Graficky znázorněte.